

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาผลกระทบของบ่อขยะป่าโคกใหญ่ต่อลำห้วยบ้านน้อยและสุขภาพชุมชนบ้านโพธิ์ศรี ตำบลสร้างนางขาว อำเภอพนมพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยนายวิรัชชัย โยธวงศ์และคณะ

เกิดจากปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบจากการทิ้งขยะของตำบลเพื่อบ้านที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและความสุขในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ แหล่งน้ำของชุมชน แหล่งอาหารในป่า และพื้นที่เลี้ยงวัว นำไปสู่คำถามการวิจัย คือ “วิธีการแก้ปัญหาผลกระทบจากบ่อขยะป่าโคกใหญ่ต่อลำห้วยบ้านน้อยและสุขภาพชุมชนบ้านโพธิ์ศรี สามารถแก้ได้ อย่างเป็นรูปธรรม” ด้วยวิธีการใดบ้าง? ภายใต้วัตถุประสงค์ของโครงการ (1) เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และบริบทชุมชนก่อนและหลังมีบ่อขยะป่าโคกใหญ่ (2) เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ของชุมชนจากลำห้วยบ้านน้อยก่อนและหลังมีบ่อขยะป่าโคกใหญ่ (3) เพื่อศึกษาผลกระทบผลกระทบจากบ่อขยะป่าโคกใหญ่ต่อลำห้วยบ้านน้อยและสุขภาพชุมชนในพื้นที่วิจัย (4) เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในพื้นที่วิจัย (5) เพื่อค้นหารูปธรรมในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากบ่อขยะป่าโคกใหญ่ต่อลำห้วยบ้านน้อยและสุขภาพชุมชนบ้านโพธิ์ศรี ตำบลสร้างนางขาว จังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางในการจัดการของผลกระทบจากบ่อขยะป่าโคกใหญ่ต่อลำห้วยบ้านน้อยและสุขภาพชุมชนบ้านโพธิ์ศรี ซึ่งสามารถแก้ได้เป็นรูปธรรมโดยเกี่ยวข้องกับ อบต.วัดหลวงโดยตรง ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายฝ่ายเพื่อรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม และแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนถูกตามบทบัญญัติฯ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 หมวดที่ 3 มาตรา 18 “การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย...” ของปกครองท้องถิ่นตลอดถึงเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากความขัดแย้งต่อทีมงานวิจัย จึงมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือตามกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนในการคัดแยกขยะ คือการรณรงค์เพื่อให้เกิดความร่วมมือ โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ เริ่มต้นด้วยแผ่นพับที่มีคำอธิบายพร้อมรูปภาพประกอบการใช้รถโฆษณาในช่วงวันหยุดราชการ หรือวันเสาร์ อาทิตย์ ในช่วงเวลาเช้า กระจายเสียงเชิญชวนให้ประชาชนร่วมมือในการคัดแยกขยะ การใช้เสียงตามสาย การใช้สื่อบุคคล โดยวิธีปากต่อปาก ด้วยการให้ผู้นำชุมชน กรรมการหมู่บ้าน ครู นักเรียน พระสงฆ์ที่รับรู้และเข้าใจการคัดแยกขยะ แจ่งและเชิญชวนชาวบ้านเข้าร่วมการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การสร้างความเข้าใจ รับรู้ และมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ ด้วยการจัดการ การเสวนาผู้นำชุมชน เพื่อให้ผู้นำ ชุมชนนำกระบวนการคัดแยกขยะไปเผยแพร่ ชักชวนประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะด้วย และเสนอให้มีการสร้างร่วมมือกับราชการส่วนท้องถิ่น ด้วยการจัดให้มีระบบเก็บขนขยะตามประเภทที่ประชาชนทิ้งรวม ทั้งการจัดให้มีถังขยะตามประเภทขยะที่คัดแยกเป็นถังขยะรวม อำนวยความสะดวก และให้การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะเริ่มต้นคัดแยกขยะ หลังจากที่มี

การประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมในการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะในชุมชนโดยกำหนดผู้นำชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการริเริ่มกิจกรรม ร่วมทำงานกับพนักงานขยะในกรณีขยะมีปริมาณมากถ้าประชาชนในชุมชนไม่คัดแยกขยะ โดยการติดตามสอบถามความต่อเนื่องในการคัดแยกขยะ และการติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นทุกชุมชนเพื่อติดตามเรื่องขยะเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการคัดแยกขยะ ปัญหาอุปสรรคในเรื่องความร่วมมือ ภาชนะรองรับขยะประเภทที่คัดแยกแล้ว ตลอดจนถึงนำไปให้กลุ่มทำปุ๋ยหมักได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน จัดทำเอกสารที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความตระหนักในชุมชนให้เห็นความสำคัญของการทิ้งขยะให้เป็นที่ ซึ่งหมู่บ้านได้ดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและง่ายต่อการควบคุมดูแลโดยจัดแบ่งชาวบ้านออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการขยะเต็มรูปแบบ การจัดตั้งกลุ่มทำปุ๋ย รวมทั้งเสนอให้กลุ่มเป้าหมายด้านหน่วยงานภาคีซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งเสนอให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมควรกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และให้สัมพันธ์กับบทบัญญัติฯ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 หมวดที่ 3 มาตรา 18 ควรมีการทำวิจัยในการศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร ตามหลักวิชาการ และตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 หมวดที่ 3 มาตรา 18 และ หรืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น สร้างโรงกำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร และควรมีการจัดกลุ่มบริหารจัดการขยะ แต่งตั้งผู้นำกลุ่มต่าง, อบต., ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านอสม.เป็นผู้ดูแลและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในการบริหารจัดการขยะโดยประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง, เทศบาลตำบลสร้างนางขาวในการดูแลบริเวณที่ทิ้งขยะโดยให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการทิ้งขยะรวมถึงการจัดทำที่ทิ้งขยะป่าโคกใหญ่ให้ถูกหลักสุขาภิบาล ตามกฎหมายกำหนดและข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลต่อไป